

i Landeindommene stfrere end Laanene til Kommunerne; det nærer jeg heller ikke den mindste Tvivl om; thi naar der tales om den gode Sikkerhed, Kommunerne kunne yde, kan det jo være meget rigtigt for mange Kommuners Side; men for mange smaa Kjøbstadkommuners Vedkommende er det sandelig ikke Tilfældet. De ere saa usolide, som de overhovedet kunne være; thi den Sikkerhed, de frembyde, bestaar jo kun i Skatteobjekterne, men de kunne sandelig hurtigt forandres. Man behøver kun at se hen til de udenlandske Forhold og de store Faltitter, der ere fste i mange Byer, for virkelig at kunne nære Frygt for, at der ogsaa her kan være Fare for Laanene. Ganste vist maa man anerkjende enhver Bestræbelse, der gaar nd paa at lette Kommunerne, de trænge ubetinget meget til Hjælp; men jeg kan ikke negte, at ofte tror jeg ogsaa, at alfor store Vettelser for Kommunerne just med Hensyn til Laan bære Fare med sig, idet de mange Gange faae Kommunalbestyrelser og Sogneraad til at indgaa Laan, som i og for sig ikke vare nødvendige, og som de maaste hellere burde unnlade at optage især i Tider som disse. Jeg maa nu ogsaa tilstaa, at jeg tidt ser lidt skeptisk paa de store Finantsmænd, der give gode Raad med Hensyn til Finantsjager, og paa de Experimententer, der sættes i Scene af dem. Det forekommer mig, at disse Experimententer tidt ere skjæbnesvangre overfor den Befolkning, de skulle hjælpe. Mange Gange gaa de i Grunden kun ud paa at skaffe Midlerne paa den ene eller den anden Maade, men de skulle jo altid tilbagebetales, og det bliver næsten altid Maalet, at de skulle tilbagebetales af Efterkommerne. Derfor vises der ofte en ubegribelig Flothed med disse Laan, idet man er sikker paa, at man ikke selv behøver at betale dem tilbage, men at Efterkommerne skulle gjøre det. Det er efter min Mening et uheldigt Forhold, og det er i Grunden det, som dette Projekt som saa mange andre Finantsprojekter gaar ud paa, at finde en Maade, hvorpaa man kan slippe selv og lade Andre betale, slippe selv og lade Staten tage den Byrde, som efter min Mening altid burde bæres af Kommunerne. Jeg synes nu virkelig, at der er nogen lignende Tendents i det foreliggende Forslag. Det, der skal opnaas, er i Grunden at lette Kommunerne, som det hedder sig, men det vil ikke sige Andet end at skaffe Kommunerne en overmaade nem Wei til at faae disse Laan, som altsaa skulle tilbagebetales senere, man søger at drage Pengene ud af Statskassen og benytte dem til kommunale Formaal (Indenrigsministeren

[Ingerslev]: Statskassen?). Ja, af Statskassen. Idet Statskassen skal yde Begunstigelser overfor Kommunerne ved disse Laan, gaa paa en Maade Indtægter ud af Statskassen, Beløb, som i Grunden skulde bæres af Kommunerne. Med disse faa Bemærkninger skal jeg tillade mig at anbefale det høie Thing at vise en vis Betænklighed overfor den Slags Forslag og nærmest overfor det her foreliggende. Jeg vil ikke stemme imod Overgangen til 2den Behandling, men jeg er ganste sikker paa, at jeg vil stemme imod Overgangen til 3die Behandling.

Tvede: Jeg skal fatte mig ganste kort. Da jeg sidst havde Ordet berørte jeg ikke Noget om, hvor billigt eller ikke billigt Kommunerne havde ved at faae Laan. Der blev fremhævet, at de skulde have Vanskelighed ved at faae dem, og at det skulde være dyrt. Derimod kan jeg anføre, og det vil jeg gjøre opmærksom paa nu, at Helsingørs Kommune i Begyndelsen af Trederne kunde have faaet et Laan fra Livrenteanstalten til 4 pCt., uden nogensomhelst Provision; man fik det imidlertid andetsteds og benyttede altsaa ikke Anstaltens Tilbud; det kunde dog ikke kaldes dyrt. Dernæst vil jeg tillade mig at bemærke, at jeg er fuldstændig enig med den sidste ærede Taler i, at der er en Fare ved den overmaade lette Udgang til at stifte Laan, idet man let kommer til at foretage sig Noget, som man egentlig skulde have ventet med, indtil man selv havde bedre Raad dertil. Denne Tilværelighed til at lade Fremtiden betale er meget fremherfende, Man tænker: Ja, nu indrette vi det laaledes, vi bygge en Skolebygning eller et Raadhus, og saa kommer der ikke nogen stor Udgift for Kommunen i lang Tid. Men jeg tror. Erfaringen vil have belært de Allersfeste om, at dette Haab om, at naar man havde eksperederet denne store Udgift, skulde man være fri i lang Tid, ikke holder Stik. Krabene voxer idelig og idelig, laaledes at Udgifterne ere blevne overordentlig meget større, end de vare for en Snes Aar siden, og vi have vel ikke Haab om, at vi kunne komme bort fra de Forhold, som man nu en Gang er kommen ind i. Jeg er derfor fuldstændig enig med de ærede Talere, der mene, at Kommunelaanene bør absolut amortiseres med et klækkeligt Beløb. Dette kan vanskeligt fastsættes en Gang for alle; thi det maa for en væsentlig Del bero paa, hvortil Laanene skulle bruges. — Naar der er ansørt, at der ingen Kistto er ved det solidariske Ansvar, da skal jeg tillade mig at gjenkalde i Grindringen, hvor usle